

Testam. vers. Actus Apostolorum, Spondan. in epit. Ann. l. Baron. anno 34. num. 65. Gualt. in Chron. secul. 1. p. 2.

Verf. Ad Hebræos epistola una.

124 Ex quatuordecim epistolis D. Pauli, quæ canonicam obtinent auctoritatem, una, scilicet ad Hebræos, deuterocanonica est, quia de ejus fide, & auctore aliquando fuit quæstio, usque dum Ecclesia eam cæteris adiecit, Divinamque declaravit. Legas quæ sunt supra, n. 37. ac Senens. d. lib. 1. tit. de secund. ordine Scripturar. novi Testam. verf. Epistola ad Hebræos, Bibliothec. Sac. verf. Paulus, Cornel. à Lapid. sup. Epist. D. Pauli ad Hebr. in princip. Card. Bellarm. lib. 1. de verb. Dei, cap. 17. Card. Baron. Annal. tom. 1. anno 60. & ibi Spondan. à n. 17.

125 Hæc epistola Hebræicè exarata est, cum cæteræ omnes essent Græcè conscriptæ, Cornel. à Lapid. sup. Epist. D. Paul. in argum. verf. Nota quintò, & sup. epist. ad Hebr. in princip. verf. Dico ergo, Senens. sub tit. de Scriptur. & Scriptor. novi Testam. verf. Pauli epistola. Illud etiam speciale huic epistolæ fuit, quia in ea nomen proprium Apostolus tacuit, quod in aliis expressit, cujus discriminis ratio est, quod id Hebræis exofum valde fuit, Cornel. à Lapid. verf. Verum probabilius. Unde epistolam istam Apostoli esse nonnulli inficiantur, sed contrarium jam definitum est, ac constat ex D. Petr. epist. 2. cap. 3. verf. 15. ubi ad Hebræos alloquens inquit: *Sicut charissimus frater noster Paulus scripsit vobis.* Quod ex pluribus probat Cornel. verf. Queritur secundo. Omnium epistolarum hæc ultima fuit, quam scripsit Apostolus anno Christi 60. & Neronis 4. Cornel. à Lapid. verf. ult. Senens. ubi proximè, Card. Baron. anno 60. ubi Spondan. num. 18. cum aliis. Quo autem ordine scripsit epistolas D. Paulus, tradidit ex Baronio Cornel. à Lapid. in argum. ad Epist. D. Pauli, verf. Nota septimò, in hunc modum. Primò, prior ad Theſſalonicenses, exarata est Corinthi anno Christi 52. Secundò posterior ad eosdem ibidem anno 53. Tertiò, prior ad Corinthios Ephesi anno Christi 57. Quartò, prior ad Timoth. in Macedonia, vel Laodiceæ anno 57. Quintò, posterior ad Corinth. Nicopoli anno 58. Sextò, ad Galatas anno 58. Septimò ad Romanos Cenchrus apud Corinthum anno 58. Octavò, ad Titum à Græcia anno 58. Nonò, posterior ad Timoth. Romæ anno 59. Decimò, ad Ephesios Romæ anno 59. Undecimò, ad Philippenses Romæ anno 60. Duodecimò, ad Colossenses Romæ anno 60. Decimotertiò, ad Philemonem Romæ anno 60. Ultimò, ad Hebræos Romæ anno 60. De quo Senens. d. verf. Pauli epistola, Spondan. post Baron. in epitom. tom. 1. annis eisdem. Non tamen apud omnes hujusmodi series epistolarum omninò recepta est, ut insinuat Cornelius ubi proximè. Vide Gualter. in Chronog. sac. 1. pag. 4. verf. S. Paulus, Bellarm. de Script. Eccles. verf. Paulus Apostolus, Senens. sup. lib. 2. verb. Paulus, ubi alias epistolas apocryphas recenset, quæ Apostoli nomine circumferuntur.

Verf. Apocalypsis Joannis liber unus.

126 Circa Apocalypseo librum duplex dubium quondam versabatur, unum quoad auctoritatem, alterum quoad auctorem; nam præter hæretico-

rum calumnias nonnulli ex Catholicis de fide ejusdem libri dubitarunt, exillimantes eum à quondam Joanne Presbytero conscriptum. Sed utrumque hodie apparet à veritate prorsus alienum, cum ex Ecclesiæ definitione Apocalypsin à D. Joanne editam, ac canonicam esse constet. Consule Cornel. à Lapid. sup. Apocalyp. in prolegom. questionum proemial. verf. 1. cum seqq. Cardin. Baron. anno 97. & ibi Spondan. à num. 2. Viegas in Apocalyp. princip. num. 1. cum aliis, Bellarm. verbo Joannes Apostolus, sac. 1. Sixt. Senens. in Bibliotheca sancta, lib. 1. tit. de secund. ordin. Scripturarum novi Testamenti, verf. Apocalypsis, Bibliotheca Sacra verf. Joannes: ideoque inter deuterocanonica volumina recensetur supra, numer. 37.

127 Scripsit D. Joannes Apocalypsin Græcè, Cornel. ubi proximè, verf. Porro, in Pathmo anno Christi 97. Domitiani 14. priusquam suum exaraverit Evangelium, Cornel. à Lapid. verf. Dico tertio, & verf. Patet secundò, Cardin. Baron. anno 97. ubi Spondan. num. 2. Viegas supra, num. 5. Senens. ubi nuper, qui subdit, aliis videri Apocalypsin scriptam 38. annos ante tempus prædictum. Nomen Apocalypsis Græcum est, quod revelationem significat. Viegas num. 6. Senens. d. verf. Apocalypsis. Quicquid D. Covar. de Apocalypsi tetigit in præfati, apud præfatos Auctores plenius examinatum invenitur, pluresque ex veteribus Patribus pro libri auctoritate recensent, maximè Cornelius, & Viegas.

Verf. Petri Apostoli epistolæ duæ.

128 Ex duabus epistolis D. Petri prior à suis primordiis indubitata auctoritatem obtinuit, quare protocanonica habetur: posterior non ita, sed progressu temporis ab Ecclesia sacris Scripturis est addita, quamobrem deuterocanonica censetur, ut videre licet apud eos, quos dedimus supra, num. 37. ubi inter canonica volumina, quæ aliquando incertæ fidei fuerunt, secunda Petri epistola numeratur. Vide ita adnotantes Sixtum Senens. sup. lib. 1. tit. de secund. ordin. Scriptur. novi Testam. verf. Petri epistola 2. Bibliotheca Sacra verf. Simon Petrus, Cornel. à Lapid. sup. Epistol. Canonic. in proem. ad 1. Petri, & in argumento ad 2. Lorin. sup. Epist. Canon. in præfati. ad epist. 1. Petri, & in præfati. ad 2. Bellarm. lib. 1. de verbo Dei, cap. 18. & de Scriptor. Eccles. sac. 1. verb. Petrus Apostolus.

129 Priorem exaravit D. Petrus Hebraico sermone, ut cepset Baron. Annal. tom. 1. anno 45. cum esset, Romæ, ut idem Cardinalis opinatur, cui consentiunt Cornel. à Lapid. in d. proem. verf. Scripta est Romæ, Lorin. in præfati. ad 1. verf. Arbitratur, secundum quod omnium epistolarum D. Pauli hæc est anterior, ut patet ex traditis supra, num. 125. & observant Cornel. ubi proximè, ex Baronio, Lorin. verf. Si dicto tempore. Spondan. in Epitome Baron. d. anno 45. Sed contra Baron. hanc epistolam Græcè scriptam tenent Cornel. à Lapid. in proem. ad 1. epist. Sancti Joannis, verf. Græcè scriptam, Lorin. in præfati. ad eandem epistolam, capite 3. in fine.

130 Posterior epistola eundem Apostolorum Principem auctorem habuit, quæ tamen stylo à prima discrepare visa est, unde occasio orta est ambigendi etiam nonnullis ex Catholicis Scriptoribus antequam ab Ecclesia definitur, utrum canonica, & à Petro conscripta foret. Sed styli diver-

diversitas tribuitur ætatis diversitati; nam secundam scripsit D. Petrus dum esset in vinculis, viginti annos post primam. Alias rationes ejusdem discriminis tradunt Interpretes. Consule Cornel. in d. argum. ad 1. Petri, verf. Verum jam de fide, cum seqq. Lorin. in præfati. ad 2. Petri, verf. Quod attinet ad primum, & verf. Difficultatem facit, Sixt. Senens. sup. anno Christi 68. Baron. sup. ann. 66. Cornel. à Lapid. in proem. ad epist. S. Judæ, verf. Ultimò. Bibliotheca Sacra verf. Simon Petrus. Hæc scripta est Græcè, Cornel. in proem. ad 1. S. Joann. verf. Græcè scriptam.

Verf. Jacobi Apostoli epistola una.

131 Inter Divinas Scripturas, quæ nonnunquam dubiæ fidei censentur, epistola D. Jacobi refertur supra, num. 37. quia quibusdam canonicæ non videbatur. Jam verò Ecclesiæ definitione omne dubium apud Catholicos est sublatum. Lorin. in præfati. ad epist. D. Jacobi, cap. 2. Senens. sup. verf. Jacobi epistola, Bibliotheca Sacra, verbo Jacobus, Cornel. à Lapid. in proem. ad epistolam. D. Jacobi. verf. Verum de fide est, Card. Bellarm. lib. de verbo Dei, cap. 18. & de Scriptor. Eccles. sac. 1. verb. Jacobus Apostolus. Gualter. sup. col. 6. verf. S. Jacobus, Baron. anno 63. & ibi Spondan. num. 3.

132 Hujusmodi epistolam conscripsit Græcè Apostolus. Cornel. sup. verf. Porro videri potest, Lorin. cap. 7. non valde longè à mortis tempore, quæ contigit anno Christi 63. vel 64. sed quo anno, definiti certo non potest. Lorin. cap. 5. Licet autem à Concilio Tridentino epistola hæc Jacobi Apostoli esse asseratur, ambigitur tamen an majoris, vel minoris Jacobi sit? Et receptius videtur, ac verius, Jacobum minorem, qui frater Domini dictus est, & Hierosolymæ primus Antistes extitit, canonicæ epistolæ fuisse scriptorem, Lorin. cap. 3. Cornel. sup. verf. Quoad tertium, Gualt. sup.

Verf. Joannis Apostoli epistola tres.

133 Ex tribus epistolis B. Joannis Apostoli prima est protocanonica, de qua nunquam controversia fuit: secunda, & tertia deuterocanonice fuerunt, quia earum opinio, & auctoritas anceps aliquando habebatur. Cornel. à Lapid. sup. epist. 1. Joann. in proem. verf. Ubi nota, cum seq. Lorin. in præfati. ad 1. epist. Joann. cap. 4. Senens. in Bibliotheca sancta, tit. de sac. ordine Scripturar. novi Testamenti, verf. Joannis epistola 2. & 3. Bibliotheca Sacra verb. Joannes, & faciunt à nobis præmissa supra, num. 4. & 37. Verum & de particula quadam capitis 5. epistolæ 1. dubium extitit, teste Lorin. d. cap. 4. in princip. & Cornel. ubi proximè, verf. Secundi vocantur, & in dicto cap. 5. verf. 7. ibi: *Tres sunt, qui testimonium dant in celo. Pater, Verbum, & Spiritus sanctus: & hi tres unum sunt.* Jam verò & hæc verba canonicam obtinent auctoritatem ex Ecclesiæ definitione. Cornel. ibidem.

134 Apud omnes in comperto est, primæ Epistolæ auctorem fuisse B. Joannem Apostolum, Cornel. à Lapid. verf. Quoad secundum, qui Græcè ad Parthos scripsit Cornel. verf. Porro epistola hæc, D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

& verf. Græcè scriptam, Lorin. cap. 5. ad finem, Card. Baron. Annal. tom. 1. anno 99. quo hanc epistolam scriptam tradit: qui annus concurrit cum septimo Clemens I. Pontificis, & primo Nervæ Imperatoris. At Cornel. in d. proem. ad fin. ait nihil certum quoad annum dici posse, videri tamen sub idem tempus, quo Evangelium, D. Joannem jam senem epistolam istam conscripsisse. Vide Spond. in Epitome Baron. d. anno 99. tom. 1. num. 4. Gualt. pag. 4. Bellarm. de Scriptor. Eccles. sac. 1. verb. Joannes Apostolus.

135 De auctore secundæ, ac tertiæ epistolæ, sicut & de illius auctoritate quæstio fuit; quia non Joanni Apostolo, sed alii Presbytero tribuebantur. Sed jam post Ecclesiæ declarationem ambigere non licet ulli, quin canonicæ, & ab Apostolo conscriptæ sint. Has utique edidit sub senium, sed quo anno non apparet. Vide Cornel. à Lapid. in proem. ad epist. 2. D. Joann. Sixt. Senens. & Biblioth. Sac. ubi proximè, Illeſcas Hist. Pontific. tom. 1. lib. 1. cap. 1. verf. San Juan Evangelista. Obiit D. Joannes sub imperio Trajani, anno Christi 101. à passione Domini 68. ut ex D. Hieronymo, ac Card. Baronio observat Cornel. à Lapid. sup. quanvis alii sentiant D. Joannem adhuc mortali vita potiri, ut refert Illeſcas.

Verf. Judæ Apostoli epistola una.

136 Hæc epistola deuterocanonica est, quia de ejus fide olim ambigebatur: sed jam nulli dubitationi locus relinquitur, cum Ecclesia ipsam in numerum divinarum Scripturarum multis ab hinc annis retulerit, & ab Apostolo Juda Thaddæo editam decreverit. Cornel. à Lapid. in proem. ad eam verf. Quoad primum, & in proem. ad 1. D. Joann. verf. Secundi vocantur, Senens. sup. verf. Judæ epistola, Biblioth. Sac. verb. Judas, Illeſcas sup. verf. San Judas Thaddæo, Lorin. in præfati. ad hanc epist. cap. 1. & 2. Card. Baron. anno 68. à num. 5. ubi Spondan. num. 3. Gualter. sac. 1. pag. Card. Bellarm. lib. 1. de verb. Dei, cap. 18. & de Scriptor. Eccles. sac. 1. verb. S. Judas Apostolus. Usus est Apostolus Græco sermone, quia ubique gentium valde usitabatur, Lorin. ubi proximè, cap. 6. Cornel. in d. proem. ad epist. 1. S. Joann. verf. Græcè scriptum. De tempore, quo exarata fuerit, nihil certi definiti potest, Cornel. à Lapid. in d. proem. ad epist. B. Judæ, verf. ult. Lorin. c. 4. Animadvertendum est, hanc epistolam perfimilem esse secundæ S. Petri, unde plures sententias ex una in alteram transcriptas existimant Alcazar in Apocalyp. cap. 14. nota 4. Lorin. d. cap. 4. in fin. Cornel. à Lapid. ubi proximè, qui omnia in quibus utraque epistola convenit, recenset. At dubium est quis ex duobus Apostolis prior scripsit. Vide Baron. & Spondan.

137 De prioritare & ordine septem canonicarum epistolarum pluribus agit Lorin. in præf. ad epist. 1. D. Joann. cap. 3. De illarum nomine, quare scilicet Catholicæ nuncupentur, idem Lorin. ibi, cap. 2. & Cornel. à Lapid. in argumento ad epist. canonic. à princip. De auctore genere, vita, & obitu, Cornel. in proem. ad singul. epist.

Verf. Post Propheticas, & Evangelicas.

138 Hæc est pars secunda Concilii Romani, prout prænotatum est supra, num. 2. ubi de majestate, & prærogativa Ecclesiæ Romanæ differitur. At præmittere oportet, Romanam Ecclesiam dupliciter acci-

accipi posse, vel pro sola illa Ecclesia particulari, quæ olim Romæ fuit, & nunc est: vel pro collectione omnium Fidelium, qui toto orbe dispersi adhaerebant olim Romano Pontifici, & nunc etiam adherent, quæ à nobilitati sui parte Romana dicitur. Ita Becan. in compend. controvers. hujus tempor. lib. 1. cap. 3. de Ecclesia, conclus. 5. num. 58. Gelafius ergo agit de Ecclesiæ Romanæ particularis primatu, ac præeminentia super omnes alias totius orbis, quarum ipsa domina, caput, & magistra passim vocatur Cornel. à Lap. in præam. ad epist. 1. D. Petri, vers. ultimò, Card. Tusch. lit. E, concl. 3. n. 3. 4. 6. & 20. de quo plenè suo loco dicendum.

Verf. Quibus Ecclesia Catholica fundata est.

139

Verbum Ecclesia, multifariam usurpatur, l. 1. tit. 10. p. 1. Card. Tusch. n. 13. & 14. Franc. Valente in concordia Jur. Pontific. p. 1. disp. 1. q. 4. sect. 1. n. 1. Est vox Græca, quæ convocacionem significat, quia fideles ex Divina vocatione in unum corpus congeruntur, Valente ubi proximè, P. Suar. de Fide, disp. 9. sect. 1. n. 1. Valentia de reb. fid. hoc temp. controvers. in analysi Fid. Cathol. lib. 6. cap. 2. in princip. Lorin. in epist. B. Jacobi, vers. 1. verb. Et vocatis: nam Ecclesia prout est omnium Fidelium collectio, definitur quod sit corpus quoddam politicum, seu morale, ex hominibus veram Fidem Christi profitentibus compositum, P. Suar. sup. sect. 1. num. 3. Aliter ab aliis describitur, seu definitur Ecclesia apud Valentem d. q. 4. sect. 1. n. 3. & apud Valentiam d. cap. 2. vers. Secundum postremum, cum seqq.

140

Hic de Ecclesia obiter adnotatis, oportet cum D. Covarruv. advertere, quod licet Christus sit primarium Ecclesiæ fundamentum, juxta ea quæ præmissimus supra, num. 13. tamen Ecclesia ædificata, & fundata dicitur super Petrum, aliosque Apostolos ac Prophetas, qui ceu Vicarii Christi Fidem, & Ecclesiam per totum terrarum orbem diffuderunt, ac confirmarunt. Lorin. sup. 1. B. Petri, cap. 2. vers. 5. verb. Lapidum vivum, Senenf. cum pluribus in Bibliotheca Sancta, lib. 6. annotat. 68. Sic Ecclesia Catholica rectè dici poterit fundata, & innixa sacris Scripturis, quoniam ex illis infallibilia haurit, & perhibet fundamenta, ut adversariorum versutis cavillationibus superatis, illibata firmiter usque ad consummationem sæculi per Dei gratiam in Fide persistat, necnon ut quæ Fidelibus credenda proponit, comprobatur, ac sua deat. Egregiè ad rem D. August. lib. 1. de doctrina Christiana, cap. 37. sic fatetur: Titubabit Fides, si Divinarum Scripturarum vacillet autoritas. Quo sensu Gelafius ait, Ecclesiam sacris Scripturis fundatam.

Ibi: Hac etenim ratione.

141

Canonici libri passim à Sanctis Patribus, & Interpretibus Divini vocantur, quia Deum auctorem habent, D. August. ubi proximè. Origin. in comment. ad cap. 1. S. Joan. ibi: Divina scriptura mundus est intelligibilis. Cornel. à Lapide. de enomis Sacra Scriptura, versic. Visum ergo, & alibi frequentissimè, Sixt. Senenf. in Bibliotheca Sancta, lib. 1. sect. 1. in principio, quos & nos imitati sumus non semel sub hoc capite. Dicitur etiam Scriptura sacra, & sancta, ab auctore, & materia. Pat. Suar. de Fide, disp. 5. sect. 3. num. 4. ad fin. De variis nominibus sacræ

Scripturæ, vide Theatrum vitæ humanæ lit. B, verb. Bibliorum nomina, tom. 2.

Ad Num. 10.

Quatuor Ecclesiæ proprietates recensentur in 142 Symbolo, & in extravag. Unam sanctam, de majorit. & obedient. nempe quod sit Una, Sancta, Catholica, & Apostolica, ut observat Suar. sup. disput. 9. sect. 7. in princip. de quibus Cardin. Bellarmin. lib. 4. de notis Eccles. Valentia sup. d. lib. 6. Suar. d. sect. 7. per tot. Marta de juridict. part. 1. in relectio. ad d. extravag. Unam sanctam, cap. 9. cum aliis, Becan. sup. d. cap. 3. conclus. 2. ex num. 11. August. Barbosa in collectan. ad d. extravag. num. 1.

Catholicum vox Græca est, qua generale, sive 143 universale significatur, & quod circa omnia versatur. Inde Medici pharmacum Catholicum appellant quod cunctis humoribus evacuandis aptum est Præcepta universalis, vel perpetua Catholica dicuntur, ut ait Quintilian. lib. 2. cap. 13. Sic Cornel. à Lapide in argum. ad Epist. Canonic. vers. Similes, Calepin. verbo Catholicus, Cornucop. col. 1000. in princip. Similiter Epistolis septem Canonicis B. Petri, Joannis, Jacobi, & Judæ, Catholicarum nomen inditum est; quia universales, non uni, vel alteri civitati, aut personæ missæ, sed omnibus Christi Fidelibus, multitudinive gentium mandabantur. Cornel. à Lapide ubi proximè, Lorin. in præfat. ad epist. 1. D. Joan. cap. 3.

Sic Ecclesia, quæ est Fidelium omnium con- 144 gregatio, qui ubique terrarum commorantur, & ita per universas mundi plagas diffusa dignoscitur, Catholica ob sui universalitatem vocatur. D. August. epist. 170. ad Severin. inquit: Ipsa est Ecclesia Catholica, quod per totum orbem terrarum diffunditur. B. Irenæus lib. 1. advers. Valentinian. cap. 3. Becan. d. concl. 2. num. 13. Spondan. in Epitom. Baron. tom. 1. anno 45. n. 2. Theatr. vitæ humanæ verb. Catholici, Valentia in d. Analysis, lib. 6. cap. 2. vers. Est præterea, Suar. d. sect. 7. n. 5. Est universalis, quia omnium personarum, locorum, & temporum, communemque doctrinam complectitur, per quod ab hæresibus maxime discernitur, quæ sunt particularium personarum, regionum & ætatum suis limitibus ac angulis circumscriptæ, quod latius profsequuntur Suar. Valente, & Becan. ubi proximè, Cornel. à Lap. sup. vers. Inde Fides, Lexic. Calvini verb. Catholica. Hinc Catholici nuncupantur, qui Ecclesiæ Romanæ adherent, veram Christi fidem profitentes quo ab hæreticis distinguuntur. Spondan. sup. n. 3. Theatr. vitæ humanæ ubi proximè. Hanc universalitatem non obtinuit Synagoga Judæorum, quia diffusa non est per totum orbem, sed per Palæstinam solum. Non duravit in perpetuum, sed usque ad Christi mortem. Præterea non fuit omnium gentium, cum extra illam homines salvi fieri possent, ut Ninivite. Ita Becan. ubi nuper.

Ibi: Unus thalamus Christi: una, inquam, Fides.

Secunda Ecclesiæ proprietas hic exprimitur, 145 videlicet quod sit una: sic in Concilio Constantinopolitano generali II. adjectum est Symbolo verbum Unam, quod in Nicæno omisum fuerat, teste Franc. Valente in concordia Jur. Pontif. p. 1. disp. 2. q. 4. sect. 1. n. 12. Hæc unitas Ecclesiæ pluribus

ribus sacræ Scripturæ testimoniis demonstratur, quæ congerit fuse differens Marta sup. cap. 11. per tot. quibus addendum illud D. Pauli 1. ad Corinth. cap. 10. ibi: Unum corpus multi sumus omnes, qui de uno pane, & calice participamus. Et sicut de Fide adnotant Valente, & August. Barbosa ubi proximè, Becan. num. 11. Valentia d. lib. 6. cap. 4. versic. Primò igitur. Suar. disp. 9. sect. 4. n. 1. cum aliis.

Ibi: Ecclesiam esse fundatam super fundamentum.

146 Tertia proprietas Ecclesiæ est, quod sit Apostolica, quoniam fundata est Apostolorum prædicatione, & suo modo super Petrum & alios Apostolos, ac aliis rationibus, quas adducit Suar. disp. 9. sect. 7. n. 6. Becan. d. concl. 2. n. 14. August. Barbosa ubi proximè, Tertull. lib. de præscript. advers. hæretic. cap. 20. cum seqq. Valentia d. cap. 2.

Ibi: Sic etenim eam agnoscit Patianus.

147 Ecclesiæ definitio tradita est supra, num. 139. Illam ita describit Franc. Valente ubi proximè, d. sect. 1. num. 2. Est cætus hominum ejusdem Christianæ Fidei professione, & eorundem Sacramentorum communionem colligatus sub legitimum Pastorum regimine, præcipuè unius Christi in terris Vicarii Romani Pontificis. Latius & eleganter B. Irenæus lib. 1. advers. Valentinian. cap. 3. cujus verba recensentur in Lexic. Calvini, verbo Catholica.

Ibi: In quo cætu est bonos, & malos dicimus esse permixtos.

148 De Fide est, in gremio Ecclesiæ Catholicæ non solum justos, sed etiam peccatores, qui in vera Christi fide persistunt, contineri P. Suar. de fide, disp. 9. sect. 7. n. 10. Marta sup. cap. 11. n. 17. Franc. Valente in d. concord. part. 1. in comment. ad Clem. unic. de Sum. Trinit. annot. 11. n. 14. Valentia de reb. Fid. hoc temp. controvers. in Analysis Fid. Catholica, lib. 6. cap. 2. vers. ult. D. Gregor. homil. 38. sup. Evangel. relatus in cap. Hæc autem 15. 23. q. 4. D. August. serm. 42. de verb. Apost. cujus verba habentur in cap. Fortè, 11. ead. quest. Becan. sup. d. cap. 3. conclus. 1. n. 4.

149 At objicitur, Ecclesiam eam habere proprietatem, ut sancta sit, ut asseruimus supra, num. 142. notaruntque Suar. d. sect. 7. n. 3. Valentia d. cap. 2. Becan. n. 12. Aug. Barbosa sup. & alii communiter. Quomodo igitur iniquitatibus polluta membra illi esse possunt, sicut rectè perpenditur à D. Hieronymo sup. cap. 5. epist. ad Ephesios, ubi ait: Ecclesia Christi gloriosa est, non habens maculam, nec rugam, aut aliquid istiusmodi. Qui ergo peccator est, & aliqua sorte maculatus, de Ecclesia Christi non potest appellari, &c. Quæ verba extant in cap. Ecclesia 70. de penitentia distinctione 1.

150 Dicendum tamen est cum Franc. Valente ubi proximè, Ecclesiam in suo capite, Christo scilicet, in sua virtute, ac institutione consideratam, sanctam, & immaculatam esse, quamvis improbos propter unionem Fidei à se non repellat. Ad textum in d. cap. Ecclesia, satisfit asserendo verba illa, De Ecclesia Christi non potest appellari, ita esse exaudienda, ac si diceret, quod peccator dignus non est ut ad Ecclesiam Dei pertinere dicatur.

Ibi: Oportet esse cognoscibilem, atque ideo visibilem.

Ecclesiam Catholicam visibilem esse, fuse probat 151 Becan. in compendio controvers. lib. 1. cap. 3. de Ecclesia, concl. 1. num. 1. cum seqq. colligitur que apertissimè ex Matthæo cap. 8. vers. 17. ibi: Dic Ecclesiæ, si Ecclesiam non audierit, sit tibi tanquam ethnicus & publicanus. Quæ recensentur cum pluribus aliis sacræ Paginæ testimoniis à Becano. Idemque d. cap. 3. conclus. 5. ex num. 58. demonstrat, hanc visibilem Ecclesiam non esse aliam, nisi Romanam & Pontificiam per totum orbem diffusam. Vide etiam Pat. Suar. de Fide, disput. 9. sect. 3. num. 3. 5. & per tot. P. Valent. in d. analysis Fid. Cathol. lib. 6. cap. 4. versic. Dicitur porro ab Orthodoxis, Cornel. à Lapide sup. Epist. ad Romanos, cap. 11. vers. Hæcenus, Franc. Valente in concord. Jur. Pontific. part. 1. disp. 1. q. 4. sect. 1. num. 12. qui errores hæreticorum contra sententiarum diluunt, ac visibilitatem Ecclesiæ pluribus demonstrant, tanquam dogma de Fide.

Ibi: Hæc etenim est illa Ecclesia.

In Ecclesia Dei existere justos, & peccatores asserimus ex pluribus supra, num. 148. qui pro hac 152 veritate Catholica hæc, quæ D. Covarruvias adducit, & alia ex Divinis Scripturis expendunt. Adde Cornel. à Lapide sup. Matth. cap. 13. versic. Item simile est, ubi de sagena in mare missa.

Ibi: Per peccatum mortale Fidem non amitti.

Fides per culpam etiam lethalem non tollitur, cap. Fortè 11. 23. quest. 4. D. Covarruv. fuse 153 probans in cap. Alma mater, init. num. 8. de sentent. excommunicat. in 6. Pat. Suar. de Fide, disput. 7. sect. 3. num. 3. & de Gratia lib. 11. cap. 5. num. 5. Lorin. in Epist. Canonic. sup. Epistolam D. Jacobi, cap. 2. vers. 17. Cornel. à Lapide sup. 1. ad Corinth. cap. 13. vers. 2. verbo Parrò S. Ambrosius. Nec oportet plures laudare, cum res clara sit, & vulgaris, ut ait Suar. d. sect. 3. num. 3. Quod planè deducitur ex epistola B. Jacobi, cap. 2. ibi: Fides sine operibus mortua est. D. Paul. 1. ad Corinth. cap. 13. ibi: Si habuerò omnem Fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuerò, nihil sum. Ex quibus constat, Fidem consistere posse absque charitate, & consequenter in homine reo lethalis peccati Fidem persistere, cap. Solet 31. de consecratione dist. 4.

Hæc autem Fides, quæ in homine iniquo refidet, dicitur mortua, inutilis, fœda ut cada- 154 ver. Cornel. à Lapide sup. Epist. B. Jacobi, cap. 2. versic. Nota tertio, Lorin. ubi proximè: imò ab aliquibus Fidem esse negatur, sed hoc ideo asseritur, quia ad salutem non proficit. D. August. lib. 15. cap. 18. hæc profert: Fides juxta Apostolum sine charitate esse potest, prodesse non potest. Est tamen Fides vera: Cornel. à Lapide d. cap. 2. versic. Sic & Fides, Lorin. ubi supra, qui observat hominem peccatis irretitum, infidelem quodammodo vocari, quemadmodum sceleratum, non hominem, sed pecudem dicimus ob similitudinem irrationalitatis. Quæ ratione Catholicus vitium deditus potest infidelis nuncupari, ejus- que